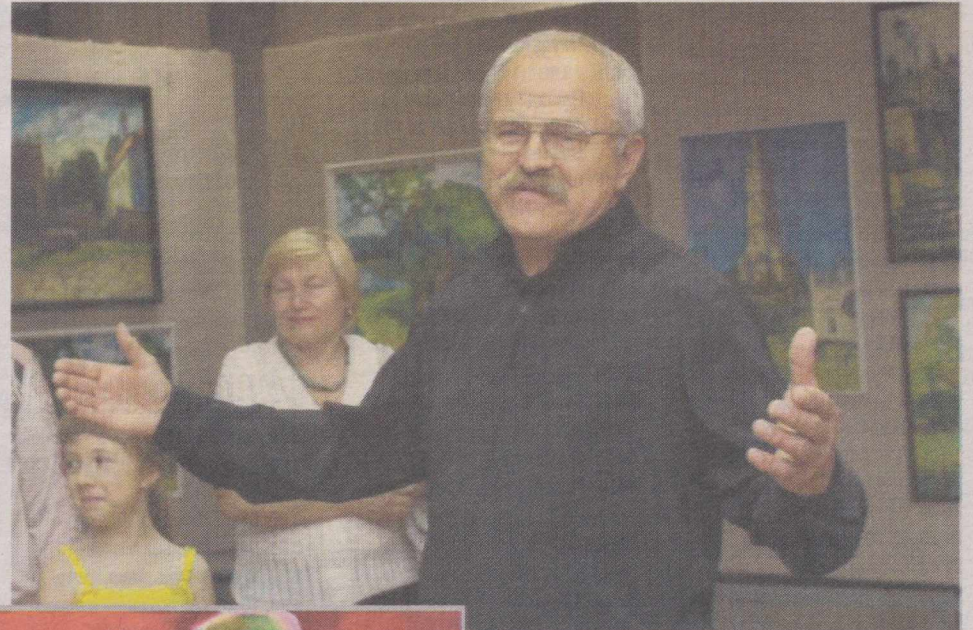

Микола СІВАК: “МИСТЕЦТВО ПОТРЕБУЄ ЕМОЦІЙ, ЧАСУ І ВИТРИМКИ”

Роботи відомого рівненського скульптора Миколи Сівака відомі далеко за межами нашого міста. А у Рівному ми настільки звикли до них, що не завжди звертаємо увагу і замислюємося, що автор цих скульптур чи пам'ятників живе поруч із нами, ходить тими ж вулицями, працює десь у майстерні неподалік... Нещодавно Микола Станіславович відсвяткував свій 65-річний ювілей. Що надихає митця сьогодні, чим живе скульптор і як у ньому промовляє живописець – про це та інше наша розмова із Миколою Сіваком.

Юність відомого рівненського скульптора Миколи Сівака пройшла у Проскуріві, нині Хмельницький. У 1969 році хлопець вступив у Вижницьке державне художньо-промислове училище на відділ художнього конструювання. Такого поняття, як дизайнер, тоді не було – це фактично був художник-конструктор. У 1973 році закінчив навчання і його разом із дружиною направили у Львів на ювелірний завод – працювати художниками. Через півроку Миколу забрали до війська. По завершенню служби вступив у Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва. Загалом сім'я прожила у Львові десять років, а тоді переїхала у Рівне, оскільки дружина скульптора рівнянка. У часи Радянського Союзу у Рівному діяв художній комбінат, там митець і працював після переїзду в місто.

– Коли я навчався в училищі, то всі чотири роки займався тільки живописом. А вже під час мого навчання у Львівській академії мистецтв мені дуже пощастило: викладач-скульптор В.М. Подольський запросив до себе у майстерню помічником. І так близько двох років я допома-

інших країнах, і, за словами пана Миколи, їм до робіт українських митців далеко. Українська скульптура і живопис нині на досить пристойному рівні. Але буває і там вистрелюють неймовірні таланти і надзвичайні роботи. Для митця важливо відвідувати виставки і не тільки українські, а бувати й на закордонних, щоб бачити, чим займається світ. Це важливо, інакше не буде розвитку, що є необхідним для творчих натур.

Є в Миколи Станіславовича й учні, їх не багато, бо ж швидко багатьох підготувати неможливо. Тож своїм підопічним рекомендує вступати у вузи, що розташовані у великих містах. Там є багато му-

гав йому у майстерні. Звичайно, це були прості роботи, але водночас я набиралася досвіду у скульптурній справі.

Микола Станіславович оволодів не тільки мистецтвом живопису, скульптури, художньої кераміки, а ще йому пощастило навчитися традиційного народного промыслу чорнодимленої неполиваної кераміки – Гаварецької кераміки. Один із майстрів навчив скульптора і піч будувати, і технології чорної скульптури. Також він освоїв і ювелірну справу, бо в училищі вивчав художнє конструювання і карбування.

– Одна з моїх перших серйозних робіт – це чотири музи, виконані зі штучного каменю, що нині прикрашають споруду Рівненської філармонії. Я виграв оголошений конкурс ще студентом, – розповідає Микола Сівак. – Потім у приміщенні радіотехніки (ремонт радіотехніки, телевізорів і т. ін.), що розташовувалася на вулиці 16 Липня, у фойє знаходилася триметрова скульптура О.С. Попова, – говорить митець.

У Рівному та й за межами нашого міста дуже багато робіт, виконаних Миколою Сіваком. Це і пам'ятник першій вчительці, що розташований біля головного корпусу РДГУ, цікаве керамічне панно знаходиться у дитячій поліклініці № 2 на вулиці Грушевського, пам'ятний знак воїнам-афганцям на площі Короленка, Георгію Косміаді та ін. Роботи митця знаходяться не тільки в Рівному. У Березному – пам'ятник Тарасу Бульбі-Боровцю, перший пам'ятник в Україні на його честь. На території бібліотеки Острозької академії є декілька скульптур роботи Миколи Сівака, в тому числі й Мати Божа із дітям. Також його роботи прикрашають парк у Хмельницькому. У Трипіллі знаходиться скульптура, присвячена Олесю Берднику – письменнику-фантасту – це теж робота пана Миколи. На Трипіллі він вперше почув про Олесь Бердника та його творчість, ознайомився із документальним фільмом про нього. І був настільки вражений цією особистістю, його трагічною долею, що одразу відгукнувся на ідею увічнити його пам'ят'ю. Ще одна дуже цікава робота знаходиться у Луцьку. Це пам'ятний знак на честь двохтисячоліття Різдва Христового: ангел-вісник повертає на баню зрізаний при Радянській владі хрест. Найбільша

за розміром робота, яку виконував митець – три на дванадцять метрів.

Більшість робіт Миколи Сівака виконані зі штучного каменю, хоча він працює із різними матеріалами. Наприклад, пам'ятник Косміаді виготовлений із листового металу, а пам'ятник першій вчительці відлитий із бронзи. Працює митець і з природним каменем.

– Із натурального каменю висікати скульптури набагато складніше. Наприклад, із вапняку легко, а з пісковика, наче він і м'якший за граніт, але бувають такі породи, що вдовбати не можна, – розповідає скульптор. – Коли я був на Трипіллі, то робив скульптуру під два метри з натурального каменю, робота над нею тривала майже місяць. Виготовлення скульптур – заняття не з дешевих. Найменшу скульптуру, щоб її відлити в бронзі, то треба близько 150 доларів, і це без роботи скульптора. Робота дуже клопітка і тривала. Тому бронзові скульптури дуже дорогі, і їх не кожен може собі дозволити – невелика скульптура буде коштувати близько 2500 доларів. Їх можна продати у Польщі, Китаї, але не в Україні, тут це трапляється вкрай рідко.

Щоб продавати щось зі своїх робіт за кордоном, говорить митець, то треба мати людину, яка буде цим займатися. Тільки 3 тисячі євро необхідно, щоб зняти виставкову залу на місяць. Та митця цей «бік медалі» мало цікавить, хоча він теж є важливим.

– Без мистецтва мені життя не буде, – зізнається пан Микола. – Я не можу не робити. Перша моя думка, коли я прокидаюся, – це моя робота. А коли завершується день, моє найбільше бажання, щоб швидше наступив світанок і я міг далі працювати. В мене не буває, що я скучаю чи нидію. Навіть у депресії йду до майстерні, беру шматок глини, розминаю і розтягую його в різні сторони... І з'являється зачіпка, і надихає на розвиток ідеї і сюжету. Одразу з'являється настрій, пропадає апатія і депресія. Ідеї та натхнення черпаю з усього, що мене оточує. Прокинувся, дивлюся, а на балконі сидить во-

рона, грати, лінії... й вже на основі цього я можу зробити композицію. Під час навчання виконував більш реалістичні роботи, нині ж мої роботи – це моє бачення через призму символізму.

Реалістичні роботи може зробити кожен, хто закінчував художній вуз, стверджує митець. Хтось гірше, хтось краще, але зроблять. А ось пропустити через себе той реалізм і на основі зробити композицію, що дихатиме символами – це вже треба посидіти. Нині для Миколи Станіславовича придумати композицію дуже просто, та ще й декілька варіацій основної композиції.

– Одна справа навчитися технічно правильно виконувати роботи, а інша справа – мистецтво. Мистецтво – це емоції, якщо у мистецтві все грамотно і скрупульозно, то це просто гарно виконана робота. Людина від природи розумна і в будь-якому випадку її розум буде видно. Якщо професіонал-художник малює, то його розум і вправна техніка вже відображається на полотні – це не потребує додаткового підтвердження. Мистецтво має бути емоційне, якщо є емоція, то це є мистецтво. Щоб реципієнт відчув цю емоційність – плакав, сміявся, жажнувся, засмутився і т. д. «Мастерство такое, что не видно мастерства!» – як сказав Лев Толстой про картину Іллі Рєпіна. Це і є мистецтво. Якщо ж воно не емоційне – це просто хороша школа. Школа, звичайно, повинна бути, без хорошої школи ніяк. В кожній спеціальності треба мати висококласну школу, та пізніше треба від неї відходити, аналізувати і брати образи, перетворюючи їх у свої, – говорить скульптор Микола Сівак.

Починаючи з 90-х років вже минулого століття скульптура і живопис потихеньку набули іншого формату, впевнений автор. Зараз на виставках можна побачити суперові авангардові роботи. Неодноразово рівненський митець відвідував виставки у Польщі, Болгарії та

зеїв, частіше приїжджають виставки із-за кордону, можна бачити, як митці працюють, які тенденції у мистецтві і скульптурі переважають у даний період.

– Крім скульптури я займаюся і живописом, – говорить пан Микола. – Коли вчився в училищі, займався тільки живописом, потім настала двадцятирічна перерва, а згодом таки зміг повернутися до живопису.

Дуже багато робіт у Миколи Сівака, як у скульптурі, так і в живописі, на мотиви українських пісень.

– Уявіть, що у Франції проходить виставка з усього світу. Тож треба, щоб люди, які розуміються у мистецтві чи цікавляться мистецтвом, одразу зрозуміли, що ці роботи належать українським майстрам. У тих роботах має відбиватися національне, але це не означає, що там повинні бути шаровари. Просто це треба пропустити через сучасність і зробити так, щоб там відчувалася Україна. Національне має звучати. І це не тому, що я такий правильний чи патріот, – говорить Микола Станіславович, – не в тому справа. Ми живемо на цій землі, тож і роботи мають виражати це середовище. Я люблю мотиви українських пісень, поезій, творів – це ж цікаві теми. Навіщо мені шукати щось там в Африці чи Франції? Цікаво, коли все різне, коли видно почерк тієї чи іншої нації.

Митець не завжди зберігає деталізацію на своїх полотнах, це тільки при необхідності, а так, стверджує, для художника важливо створити роботу на основі побаченого. Дуже мало у нього робіт, виконаних з натури, більшість картин – це переосмислені й трансформовані творчою уявою образи. За два останні роки Микола Станіславович створив близько 100 робіт і це тільки картини. Процес створення картини триває протягом двох днів – по 4-5 годин. Через деякий час митець може повертатися до свого дітища і підправляти якісь моменти. На створення ж скульптури йде більше часу – в середньому місяць-півтора, а були й такі роботи, що по три місяці робилися. Мистецтво потребує емоцій, часу і витримки, стверджує Микола Сівак.

Надія РОМАНЧУК